

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
УПРАВНИ СУД
Одељење у Новом Саду
III-4 У. 3733/16 (2011)
Дана: 02.09.2016. године
Б Е О Г Р А Д

У ИМЕ НАРОДА

Управни суд, у већу судија: Гордана Сукновић Бојација, председник већа, др Владан Станојев и Нада Балешевић, чланови већа, уз учешће судског саветника Наташе Малинић, као записничара, одлучујући у управном спору по тужби тужилаца А.А. и Б.Б., обоје из ..., ..., које заступа Драган Вујовић, адвокат из Старе Пазове, Светосавска бр. 15, ради поништаја решења туженог ПОКРАЈИНСКОГ СЕКРЕТАРИЈАТА ЗА ЗДРАВСТВО, СОЦИЈАЛНУ ПОЛИТИКУ И ДЕМОГРАФИЈУ (чији је правни следбеник Покрајински секретаријат за социјалну политику, демографију и равноправност полова) број 129-580-523/2011-02 од 23.11.2011. године, у извршењу одлуке Уставног суда Уж-8988/13 од 08.03.2016. године, у предмету инвалиднине, у нејавној седници већа одржаној дана 02.09.2016. године, донео је

П Р Е С У Д У

Тужба **СЕ УВАЖАВА, ПОНИШТАВА** решење Покрајинског секретаријата за здравство, социјалну политику и демографију број 129-580-523/2011-02 од 23.11.2011. године и предмет **ВРАЋА** надлежном органу на поновно одлучивање.

Образложење

Пресудом Управног суда, Одељења у Новом Саду, III-4 У. 14610/11 од 20.09.2013. године, одбијена је тужба тужилаца А.А. и А.А., обоје из ..., поднета ради поништаја решења Покрајинског секретаријата за здравство, социјалну политику и демографију број 129-580-523/2011-02 од 23.11.2011. године, којим је одбијена жалба тужилаца, родитеља пок. В.В., изјављена против решења Одељења за друштвене делатности Општинске управе општине Стара Пазова број 580-51/2011-III-06 од 19.10.2011. године, а којим је одбијен њихов захтев за признавање права на породичну инвалиднину.

Против наведене пресуде тужиоци су изјавили Уставном суду, уставну жалбу.
Одлуком Уставног суда Уж-8988/13 од 08.03.2016. године, тачком 1.

диспозитива усвојена је уставна жалба А.А. и Б.Б. и утврђено да је пресудом Управног суда, Одељења у Новом Саду, У. 14610/11 од 20.09.2013. године повређено право подносилаца уставне жалбе на правично суђење, из члана 32. став 1. Устава Републике Србије. Тачком 2. диспозитива наведене одлуке поништена је наведена пресуда Управног суда и одређено да Управни суд донесе нову одлуку о тужби подносилаца изјављеној против решења Покрајинског секретаријата за здравство, социјалну политику и демографију број 129-580-523/2011-02 од 23.11.2011. године. Тачком 3. диспозитива одлуке одбачена је уставна жалба А.А. и Б.Б. изјављена због повреде права на суђење у разумном року из члана 32. став 1. Устава, у управном спору који је вођен пред Управним судом, Одељењем у Новом Саду, у предмету У. 14610/11.

Према образложењу одлуке Уставног суда, Уставни суд је претходно утврдио да су подносиоци уставне жалбе дана 18.10.2011. године поднели захтев за признавање права на породичну инвалиднину, који је одбијен решењем Одељења за друштвене делатности Општинске управе општине Стара Пазова број 580-51/2011-III-06 од 19.10.2011. године и да је решењем Покрајинског секретаријата за здравство, социјалну политику и демографију број 129-580-523/2011-02 од 23.11.2011. године одбијена жалба подносилаца изјављена против првостепеног решења. Против наведеног коначног управног акта, подносиоци су дана 29.12.2011. године поднели тужбу која је одбијена пресудом Управног суда, Одељења у Новом Саду, У. 14610/11 од 20.09.2013. године, уз образложење да подносиоци не испуњавају услове за признавање предметног права, у смислу члана 13. Закона о основним правима бораца, војних инвалида и породица палих бораца, јер син подносилаца није погинуо вршећи војне дужности као припадник оружаних снага СФРЈ, већ као припадник војске Републике Српске Крајине и то након 27.04.1992. године, када је престала да постоји СФРЈ, конкретно 01.02.1993. године. Уставни суд је оценио да овакав став Управног суда представља произвољну примену материјалног права на штету подносилаца уставне жалбе, указујући да је борац југословенски држављанин који је вршио војне дужности или друге дужности за војне циљеве или за циљеве државне безбедности у оружаним акцијама после 17.08.1990. године за очување суверености, независности и територијалне целокупности СФРЈ, да је законом одређен само датум почев од ког су војне или друге дужности могле бити вршене у циљу очувања суверености, независности и територијалне целокупности СФРЈ и да вршење наведених дужности није условљено припадношћу војсци те државе. Даље је указао да нема уставно-правног утемељења становиште управних органа и Управног суда да статус борца у смислу члана 2. став 1. тачка 5. закона може имати само припадник Војске СФРЈ и да је припадништво одређеној војсци предвиђено као услов само у тачки 2., 3. и 4. наведеног члана закона, које се односе на учествовање у ратовима, док вршење дужности за војне циљеве или за циљеве државне безбедности у оружаним акцијама после 17.08.1990. године, за очување суверености, независности и територијалне целокупности СФРЈ, није условљено припадношћу Војсци те државе. Из наведених разлога Уставни суд је усвојио уставну жалбу изјављену због повреде права на правично суђење зајамчено чланом 32. став 1. Устава и поништио наведену пресуду Управног суда.

Поступајући у извршењу одлуке Уставног суда, којом је поништена пресуда Управног суда, Одељења у Новом Саду, У. 14610/11 од 20.09.2013. године, Управни суд је, испитујући законитост оспореног решења у границама захтева из тужбе, у складу са чланом 41. став 1. Закона о управним споровима ("Службени гласник РС", бр. 111/09), поново оценио наводе тужбе, одговора на тужбу и списе предмета, па је нашао да је тужба основана. Управни суд је овај спор решио без одржавања усмене расправе, сагласно чл. 33. став 2. Закона о управним споровима, будући да је предмет спора такав да очигледно не изискује

непосредно саслушање странака и посебно утврђивање чињеничног стања.

Према одредби члана 166. став 2. Устава Републике Србије, одлуке Уставног суда су коначне, извршне и општеобавезујуће.

Чланом 171. Устава утврђено је да је свако дужан да поштује и извршава одлуке Уставног суда (став 1.); да Уставни суд својом одлуком уређује начин њеног извршења, када је то потребно (став 2.); а да се извршење одлука Уставног суда уређује законом.

Одредбом чл. 104. став 1. Закона о Уставном суду (“Сл. Гласник РС”, бр. 109/07...18/13), прописано је да су државни органи и други органи, организације којима су поверена јавна овлашћења, политичке странке, синдикалне и друге организације, удружења грађана или верске заједнице, дужни да, у оквиру својих права и дужности, извршавају одлуке и решења Уставног суда.

Одредбом члана 89. став 2. Закона о Уставном суду, прописано је да, када Уставни суд утврди да је оспореним појединачним актом или радњом повређено или ускраћено људско или мањинско право и слобода зајемчена Уставом, може поништити појединачни акт, забранити даље вршење радње или одредити предузимање друге мере или радње којом се отклањају штетне последице утврђене повреде или ускраћивања зајемчених права и слобода и одредити начин правичног задовољења подносиоца.

У тужби, којом су покренули управни спор, тужиоци оспоравају законитост решења туженог органа, због повреде правила поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права. Наводе да је њихов син регрутован пре 27.04.1992. године, од стране државних и војних власти СФРЈ, али да држава Србија, као сукцесор СФРЈ и СРЈ покушава прикрити своју одговорност, због манипулисања политичких елта. Истичу да Републику Српску Крајину нико у свету није признавао, сем тадашње СРЈ и Републике Србије, јер су је они и створили, финансирали и одржавали. Указују да је у време погибије њиховог сина, старешина војне поште у коју је регрутован њихов син, био генерал Г.Г., те указују да је њихов син погинуо као мобилисани војник, кога је мобилисала држава СФРЈ и да као родитељи палог борца, који је погинуо вршећи војне дужности у рату, имају право на породичну инвалиднину, у складу са законом. Предлажу да суд тужбу уважи, оспорено решење поништи и предмет врати на поновни поступак или да суд донесе одлуку којом ће поништити решење туженог и признати захтев тужилаца за признавање права на породичну инвалиднину.

Тужени орган је у одговору на тужбу оставо у свему при разлозима изнетим у образложењу оспореног решења и предложио да суд тужбу одбије као неосновану.

Према образложењу оспореног решења, тужени орган је одбио жалбу тужилаца изјављену на решење првостепеног органа, којим је одбијен њихов захтев за признавање права на породичну инвалиднину, са разлога што је у поступку, који је претходио доношењу ожалбеног решења, утврђено да је син тужилаца погинуо 01.02.1993. године, након престанка постојања СФРЈ (27.04.1992. године), вршећи вону дужност као припадник ВП 7913 СВ РСК, а не као припадник оружаних снага СРФЈ (ЈНА и ТО), због чега је закључио да нису испуњени услови за признавање права на породичну инвалиднину.

Пресудом Управног суда У.14610/11 од 20.09.2013. године одбијена је тужба

тужилаца изјављена против оспореног решења туженог од 23.11.2011. године, јер је суд оценио да је правилно одлучио тужени орган када је одбио жалбу тужилаца изјављену против решења првостепеног органа, налазећи да покојни син тужилаца није погинуо вршећи војне дужности као припадник оружних снага СФРЈ, већ као припадник Војске Републике Српске Крајине дана 01.02.1993. године, па је оценио да, како је до погибије сина тужилаца дошло након престанка постојања СРФЈ, нису испуњени законски услови да се тужиоцима призна право на породичну инвалиднину, у смислу одредбе члана 13. став 1. Закона о основним правима бораца, војних инвалида и породица плаих бораца.

Одредбом члана 2. став 1. Закона о основним правима бораца, војних инвалида и породица палих бораца (“Службени лист СРЈ”, бр. 24/98, 29/98 и 25/2000 и “Службени гласник РС”, бр. 101/05 и 111/09) прописано је да је борац југословенски држављанин који је: 1) у рату вршио војне дужности или друге дужности ради одбране суверености, територије, независности и уставног поретка Савезне Републике Југославије; 2) учествовао у ослободилачким ратовима од 1912. до 1918. године као припадник српске и црногорске војске; 3) учествовао у антифашистичкој борби у Другом светском рату: - као припадник Војске Краљевине Југославије у рату од 6. до 17. априла 1941. године; - у саставу савезничких армија; 4) учествовао у Народноослободилачкој борби у Другом светском рату као припадник партизанских одреда, Народноослободилачке војске и партизанских одреда Југославије, односно Југословенске армије од 17. априла 1941. до 15. маја 1945. године, у борби против окупатора и његових сарадника, односно коме је активан и организован рад у тој борби признат у посебан стаж у двоструком трајању по прописима о пензијском и инвалидском осигурању; 5) вршио војне дужности или друге дужности за војне циљеве или за циљеве државне безбедности у оружаним акцијама после 17. августа 1990. године за очување суверености, независности и територијалне целокупности Социјалистичке Федеративне Републике Југославије. Одредбом члана 13. став 1. наведеног закона прописано је да је породица палог борца породица лица које је погинуло, умрло или нестало под околностима из чл. 2. и 3. овог закона или је умрло од последица ране, повреде, озледе или болести задобијене под тим околностима у року од годину дана од дана настанка оштећења организма, а ставом 2. истог члана је прописано да су чланови породице палог борца: 1) брачни друг, деца рођена у браку или ван брака и усвојена деца, као и пасторчад коју је пали борац издржавао (у даљем тексту: ужа породица палог борца); 2) родитељи, као и очух, маћеха и усвојиоци који су палог борца издржавали или које је пали борац издржавао; 3) дед и баба, унуче, сестра и брат палог борца које је пали борац издржавао. Одредбом члана 22. став 1. тачка 1. Закона прописано је да је основно право члана породице палог борца породична инвалиднина. Одредбом члана 31. став 1. Закона прописано је да чланови породице палог борца из члана 13. став 2. тачка 2. овог закона, чланови породице војног инвалида од I до VII групе из члана 14. тачка 2. овог закона, као и брат, сестра и унук палог борца из члана 13. став 2. тачка 3. овог закона имају право на породичну инвалиднину иако су чланови уже породице остварили ово право. Одредбама чланова 30-38 Закона прописани су услови и начин остваривања права на породичну инвалиднину.

Полазећи од цитираних законских одредби, Управни суд налази да се не може прихватити као правно ваљан став туженог органа да статус борца у смислу члана 2. став 1. тачка 5) Закона може имати само припадник Војске СФРЈ. Ово стога што је припадништво одређеној војсци предвиђено као услов само у тачкама 2), 3) и 4) наведеног Закона, које се односе на учествовање у ратовима, док вршење дужности за војне циљеве или за циљеве државне безбедности у оружаним акцијама после 17.08.1990. године за очување суверености, независности и територијалне целокупности СФРЈ, нје условљено припадношћу Војсци те

државе. У одредби члана 2. став 1. тачка 5) Закона није одређен период, већ само датум почев од кога се у смислу овог закона сматра да су војне или друге дужности могле бити вршене у циљу очувања суверености, независности и територијалне целокупности СФРЈ, па се не може прихватити као правно ваљано образложење туженог да тужиоцима не припада право на породичну инвалиднину, јер је њихов син погинуо 01.02.1993. године, након престанка постојања СФРЈ.

Тужени ће у поступку поновног одлучивања по жалби своју одлуку засновати на правном схватању Управног суда, сагласно одредби члана 69. став 2. Закона о управним споровима.

Са изнетих разлога, Управни суд је, применом одредби члана 40. став 2. и члана 42. став 1. Закона о управним споровима, одлучио као у диспозитиву пресуде.

ПРЕСУЂЕНО У УПРАВНОМ СУДУ
Дана 02.09.2016. године, III-4 У. 3733/16 (2011)

Записничар
Наташа Малинић,с.р.

Председник већа-судија
Гордана Сукновић Бојација,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Дејан Ђурић

АБ/АМ